

5748

A L I N

SALBA DE AUR

POEMA IN VERSURI

— IN 3 ACTE —

Institutul Grafic

Ralian și Ignat Samitca, Craiova

1907.

A L I N

Salba de aur

POEMĂ IN VERSURI

- IN 3 ACTE

5748

Institutul Grafic

Ralian și Ignat Samitca, Craiova

Alte scrieri originale de Alin

- 1 SINGURĂTATE: Poezii—debuturi—1889—Craiova.
- 1 DIN VRĂVURI: Poezii—1889—1894—București.
- LEW: Poem dramatic într'un act—1899—Craiova.
- DOUĂ CUMETRE: Comedie țărănească în 3 acte 1900—Craiova. Re prezentată cu mare succes la Teatrul Național din București în anul 1899.
- 1 DOINE OLTENEȘTI: Poezii—1896—Craiova.
- RELIGIA PENTRU ȘCOLARI, 1896—Craiova.
- ASOCIAȚIUNI: Teză pentru licența în drept—1900—București
- SPERANȚA: Revistă gorjencească—1903—1904—T.-Jiu.
- 1 SONETE: O sută—1905—Craiova.
- 1 BIBLIOTECA ALIN: Proză și poezii—1 Aug. 1905—Craiova.

Traduceri

- CLOPOTELE DIN CORNEVILLE: Operetă—din franțuzește.
- CARMEN—Operă—din franțuzește.
- GIOCONDA: Operă—din italienește.
- ANDREI CHENIER: Operă—din italienește.
- NINICHE | Vodeviluri—din franțuzește—în colaborație cu
- LILI | D-na Sica Serghie.

In lucrare—Originale și traduceri

- LA PARAPET: Libret de operă națională—2 acte.
- FĂT FRUMOS: Operă feerică—în versuri—4 acte.
- NEMULȚUMIȚII CU SOARTA: Comedie—3 acte.
- MOȘIEREASA: Comedie—3 acte.
- VĂRUL OANȚĂ: Comedie—2 acte.
- 1 PĂRLIȚII CRAIOVEI: Comedie—4 acte.
- ANUL NOU: Comedie—1 act.
- NUVELE ORIGINALE.
- NUVELE TRADUSE.
- POEZII TRADUSE.
- COADA DRACULIU: Roman de actualitate.
- DRAGOSTE CU ICLEȘUG: Scenetă în versuri—din franțuzește.

Lui

Costică Dincă Schileru
din cătunul Sărdănești - Gorj

Inchin această lucrare, în stil țărănesc, în semn de duiosă și lungă aducere aminte din vremile tinereței noastre, când ne umbream pe sub crăcile vânoase ale câte unui arbore secular, în marginea Jiului care 'și oglindea apele sub soare ziua, și seara sub lună..... câte povești de atunci !...

Nepieritoare faptă bună a făcut el iubitul și valorosul meu bun prieten gorjean, prin ajutorarea materială și morală a acestei lucrări românești, care vede pentru întâia oară ochii lumii.

Nepieritor va fi și sufletul său pentru scriitorul „Salbei de Aur“.

N. Bursănescu-Alin.

Craiova, 1907, Iunie 15.

SALBA DE AUR

PERSOANELE

- NUȚU — Brigadier artilerist.
VINTILĂ — Ficiorul bogătaşului Vulpe.
TOPALĂ — Tatăl Frăsânei.
VULPE — Tatăl lui Vintilă.
FRĂSĂNA — Fata lui Topală.
UȚA — Urâta satului, vrăjitoare.

Coruri de Țărani și Țărance de toate vârstele.

BALETURI

- ACTUL I — De Zâne.
ACTUL II — De Ingeri.
ACTUL III — De Iele și Draci.

Acțiunea se petrece în Gorj, într'un sat de pe marginea Jiului. O parte din ea este de actualitate; iar altă parte este de domeniul credințelor și obiceiurilor străvechi ale neamului românesc.

SALBA DE AUR

ACTUL ÎNTĂI

SCENA ÎNTĂIA

În zăvoi. Jiul își oglindește apele 'n seară sub ochii lunii pline, în fund, printre trunchiurile bătrânelor plute, sălcii și tinerilor vlăstare de ulmi și mesteacăn. La stânga, un șipot, cu apa ca vioara, curge dintr'ostâncă. De departe, s'aude, doinind prelung, un buciom la o stână, spintecând adâncă liniște a zăvoifului așpit de somn.

TĂRANII, TĂRANCELE și COPII LOR, — ducându-se la o nuntă în cătunul vecin. Veseli, vin din sat să treacă prin zăvoi spre acel cătun.

COR

Înainte, lăutari,
 Și flăcăi și fete mari!
 Trageți talpa mai cu foc,
 S'apucăm lumea la joc!
 Să jucăm, să chiefulim,
 Și nuntași voioși să fim! —
 Dar pân'om ajunge noi
 Haidi o dură prin zăvoi!
 Să-i dăm durii două-trei,
 Ș'o pereche de cercei!
 Să-i dăm durii patru-cinci,
 Ș'o pereche de opinci!

— După joc —

Îa mai stați cu dura, zău,
 Că ne arde gâtul rău.
 Plosculița ne-am uitat...
 Parcă nu-i de sărutat!

— Ploscă se plimbă din mână în mână —

Înainte, lăutari!

— Scî. —

— Eșirea corului din scenă —

SCENĂ DOUA

FRĂSĂNA.—VINTILĂ

După plecarea nuntașilor, cari mascaseră scena idilică ce o făcuse FRĂSĂNA cu îndrăgostitul ei NUȚU, care se desparte în pripă, lăsând-o din brațe cu un sărutat pe buze, dispărând de după copaci, ea e zărită de departe de VINTILĂ, care și acesta o lubește cu o gelozie afar' din cale. Ea pune vadra la șipot să ia apă și până se umple vadra, cu'un oftat din adâncul inimei, ea cântă cântecu-i drag:

FRĂSĂNA

Foae verde lubidrag,*
 Dragul meu, care mi-i drag,
 Vine sara până'n prag.
 Nici nu-i răd, nici nu-i vorbesc,—
 Numai eu știu ce-i gândesc!

— Dă să plece cu vadra pe cap spre casă. —

VINTILĂ — Eșindu-i înainte —

Ia'n ascultă, fa Frăsână,**
 Fire-mi-ai să-mi fii...
 Ce cați noaptea la fântână,
 Fire-mi-ai să-mi fii?

FRĂSĂNA

Să iau apă, Vintiluță...
 Dacă vrei să știi.

VINTILĂ

Apă, ai?—O fi, puicuță...
 Fire-mi-ai să-mi fii...
 Ca să'nținzi cu lumea stada...
 Fire-mi-ai să-mi fii!

FRĂSĂNA

Da,—cu vecinica Rada...
 Dacă vrei să știi.

* Din popor. Lubidrag=coțunași.

** După un cântec normandez.

VINTILĂ — Cu ciudă —

Soldățește îmbrăcată?
 Fire-mi-ai să-mi fii!

FRĂSĂNA

I-eră iiea suflecată,—
 Dacă vrei să știi.

VINTILĂ

Sabie, femeia, n'are,
 Fire-mi-ai să-mi fii!

FRĂSĂNA

Dar... o furcă'n brâu tot are,—
 Dacă vrei să știi.

VINTILĂ

Și... mustață neagă, mică...
 Fire-mi-ai să-mi fii!

FRĂSĂNA

A mâncat mure, bădică,—
 Dacă vrei să știi.

VINTILĂ

Mure'n Mai!... ce prefăcută!...
 Fire-mi-ai să-mi fii!

FRĂSĂNA

Păi... di toamna cea trecută,—
 Dacă vrei să știi.

VINTILĂ

Fă de-mi stfânge'n șorț și mie!
 Fire-mi-ai să-mi fii!

FRĂSĂNA

Le-a mâncat o ciocărlie,—
 Dacă vrei să știi!

VINTILĂ — Intărâtat —

N'am o sabie, că'ndată,
Capu'n două ți-ași preface!
Fire-mi-ai să-mi fii!

FRĂSĂNA — Răzând —

Prost ești, măi, la judecată; —
Dar, cu trunchiul, ce-ai mai face?
Asta vrei s'o știi?*

— Râde cu hohot, făcând că-ți-va pași 'nainte. —

VINTILĂ. — Revenindu-i liniștea —

Tot tu mai cu cap, firește.
Ești deșteaptă, n'am ce zice.

FRĂSĂNA. — Tăindu-i vorba —

Dar ia lasă, și-mi vorbește:
Tu ce-mi cați acum pe-aice?

VINTILĂ

Ce să cat?—Pe tine, iată,—
Ca să mi te văd, șireată....

FRĂSĂNA

Spune drept,—nu m'ai pândit?

VINTILĂ

Ei,—așă-e. Ai ghicit.
Ba vrusei să'ți ies în cale,
Să mi te prizon de vale.
Fa Frăsăno, mi-ești datoare....
Știi tu....

FRĂSĂNA

Ce?

VINTILĂ

O sărutare!

* Sfârșitul cântecului normandez.

— El vrea s'o sărute —

FRĂSĂNA. — Ferindu-se —

Măi, Vintilă, nu fii sec!
O să-ți dau, —dă-mi pas să trec!

VINTILĂ

Ași!—Acum ești la strâmpatori....

FRĂSĂNA

Taci tu, măi fârtate? Ori?....

VINTILĂ

Fa, Frăsăno!...

FRĂSĂNA

Ei, mă lasă,
Că li-i sete-ălor de-acasă!

VINTILĂ — Setos de un sărutat —

Sete, sete blestemată!
Dar și mie mi-este sete!
Să-ți sărut gurița, fată,
Doar odată!

Să n'am parte, zău, de bete!

FRĂSĂNA — Luându-l cu binișorul. —

Ei, Vintilă!—Ci stai bine!
Ce? Nuți-è de loc rușine?
Vin'acasă pe 'noptat,
Să te 'ndopi de sărutat.
Să-ți dau buze calde, moi,
Gâtul cu mărgelile noi,
Ochii și obrazii mei,
Să ți tot săruți,—cât vrei....

— Schimbând vorba —

Numai.... lasă-mă acum!

VINTILA

Ba!

FRĂSĂNA

Zău, nici pe taica'n drum,
Eu nu pot a-l sărută....

— Cu dispreț —

Dar pe tine!

VINTILĂ

Fa, Frăsână, — Rugător —
De ce ești așa păgână?... — Umilit —
Fii cu suflet mai milos!....

FRĂSĂNA

Ce?—Vrei să purtăm ponos?!

VINTILĂ

Ce ponos?—Că ne iubim?
C'avem să ne logodim?
După asta, să nuntim?
Trai ferice să trăim?

— Cu ciudă —

Arz'o focul gura rea!
Dar ce-mi pasă?— Ești a mea!
Fa, Frăsână,—vrei—nu vrei?

FRĂSĂNA — Asigurându-și vadra pe cap —

Până mâine poți să cei....
Nu, nu, nu!—Pe cruce-ți jur!

— Iși face semnul crucei —

VINTILĂ. —Repezindu-se cu sete spre ea —

Apoi trebuie să-l fur!

— O sărută cu sifa.— Ea îl izbește c'o palmă peste obraz, dând un
țipăt tare.—

De m'ar duce și'n cătuși:
Na!—Mă dau hoț prins acuși!

— Rămâne locului buimăcit, pe cât timp Frăsăna iese cu vadra pe
cap, înapoiindu-se peste câteva momente cu Nuțu de mână și fără vadră
pe cap. —

SCENA TREIA

VINTILĂ.—FRĂSĂNA.—NUȚU

NUȚU — Care trăsese cu urechia prin preajma locului —

Așa?!... Dar ce-ai cu fata, măi?

VINTILĂ — Mirat —

Nuțu!...

NUȚU

Nuțu, da, sunt eu!

VINTILĂ. — Ingânând vorba —

Ce să am, frăție?—Iacă,
Fata asta nu mai pleacă,—
Și-i spusei că-i adăstată,
Cu-apa,-acasă, de ai săi.

NUȚU — Punând mâna pe mânerul săbiei —

Acum e rândul meu!

— Către Frăsăna —

Aidi cu mine, fa, Frăsână!

— Pleacă cu ea, în ciuda lui Vintilă —

VINTILĂ — Rămas locului ca împletit —

Uite mă!... Mi-o luă din mână,
Parc'ar fi luat-o vântul!

FRĂSĂNA — Făcându-i în năcaz lui Vintilă —

Mai poștește-un sărutat,
Dacă nu te-ai săturat!

— Făcând câți-va pași cu Nuțu de mână, către Vintilă în batjocură —

Mai sărută și pământul!

— Ea iese grăbită răsând cu hohot —

VINTILĂ — Dezmeticit —

Are—ibovnic!—Lasă, fată,

— Amenințând cu pumnul după ea —

Te-oi mai prinde eu odată!

— Trist —

I'auzi, eu ficiorul tatii
Și al mamei, răposatii,—
Om bogat și om cinstit,—
Până când să fiu lovit?!...
Zilnic amăgit?!...

— Mai vesel —

Eri m'am încercat,
Și i-am spus lui tata,
Că's de însurat
Și ales-am fata.—
Vrând-nevrând, apoi,
Mi-a făgăduit,
Că tot ce eu voi,
Va fi 'ndeplinit.—

— Privind după urma pașilor ei, către cer —

Doamne!... Mult mi-e dragă!
Vreau să-'i dăruiesc,—
Vreau ca să-'i jertfesc;
Viața mea întregă.

— O pauză, în care timp Vintilă se plimbă, căutând siurea sau în lună, pe aceea, cu care trăise o clipă de fericire lângă șipotul cu apa-i fermecată.

NUȚU — care după puțin timp se întoarne —

Măi, Vintilă, ia'n ascultă!—
Nu îmi place vorbă multă;
Dar să știi una și bună:—
Singuri, iată-ne 'mpreună...

— Apăsat —

Măi!... Frăsâna este-a mea!

VINTILĂ — Mirat —

Taci, măi?!—și tu mori de ea?

NUȚU

Mor—nu mor,—ce-ți pasă ție?
Este-a mea și pace!...

VINTILĂ — Cu curaj —

Fie!
Dar, eu zic că este-a mea!

NUȚU

Ba-'i a mea!

VINTILĂ

Ba este-a mea!

NUȚU

Ba-'i a mea!

VINTILĂ

Ba este-a mea!

NUȚU — Indărjit —

De-i așa, vrei rămășag,
Să vedem cine-'i mai drag?

VINTILĂ

Vreau!

NUȚU

Pe ce?

VINTILĂ

Pe orice o fi!
Viața chiar de mi-ași jertfi!

NUȚU

Viața?!.. Nu prea scump te-ar ține....
Uite, ce-am gândit în mine:—
Știi pe Uța lui Modrog?

VINTILĂ

Da.... Modrogea ăl olog....

NUȚU

Știi că e de măritat?

VINTILĂ — cu spaimă —

Aoleo!...

NUȚU

Tat'-său-i bogat....

VINTILĂ

Da, dar fata e pocită,
E căruntă, stafidită....
Și, de lene,-'i mai vestită;

NUȚU

Tocmai d'aia, eu voiesc
Chiar cu ea să mă 'nsoțesc,
Dacă tu m'ai rămânea;
Iar de nu....

VINTILĂ

Să fie-a mea!

— Mirat —

Zău! Ciudată-așa prinsoare!
Poznă mare! — își face cruce —

NUȚU — scoțând sabia din teacă —

Iată!—Jură!

Pe astă sabie—ascuțită,
Vorbă'n sat, din nici o gură,
Că nu va fi răspândită!

VINTILĂ — cu frică, apoi cu curaj —

Jur!

NUȚU

Jur!

AMÂNDOI

Jurăm!

NUȚU — Bagă sabia în teacă —

Aidem ca să plecăm!

VINTILĂ

Să plecăm!

— Ies amândoi —

SCENA PATRA

VULPE și TOPALĂ — Vin din dreapta în spre șipot, tăinuind amândoi.

AMÂNDOI — Admirând natura —

Ce mai vreme!...
Ia te uită stelele,
Tot ca floricelele,
Risipite pe câmpie!

TOPALĂ

Aurie,

Luna, iat-o, cum se lasă
Între ele, o mireasă,
Pe-un cer mândru ca ș'un plai;
Nu de geaba-i luna mai!

AMÂNDOI

Ce mai vreme! — scl. —

TOPALĂ

Dar trimis-ai să mă cheme,
Ca să-mi spui ceva,—pe semne,—
Doar mi-i dă un car de lemne...

VULPE

Altceva...

TOPALĂ

Ei, ce-i?

VULPE

Ce-i? Iată:—

Știi c'am un ficior cu minte,
Și tu ai o bună fată...
Să-i unim de acu'—nainte!

TOPALĂ

N'ar fi rău;—dar e săracă...
Numai doi boi și o vacă,
Ș'ale casei, ș'un locșor,
Și cinci sute lei...

VULPE

'L-însor!...

Și cu-atât!

TOPALĂ. — Aparte —

Să scap de ea...

VULPE — Aparte —

Am aflat, că ar avea
Un pământ plin de noroc,
Unde, noaptea, banii joc....
El nu știe... — Către Topală —
Dar locșorul?

TOPALĂ

Numai p'ăla, precum știi...

VULPE

Unde-i?—Nu-i ăl dinspre Jii?

TOPALĂ

Altă zestre n'am; dar fata,
Mi-a 'nzestrat-o Ziditorul
Și cu Maica-Preacurata!...
După ea oftează-o lume,
Căci, pe frunte-i, cu-al ei nume,
Strălucește'n foc de soare:
Cinstea, măi,—și-i lucru mare!
Ș'unde pui, că-i muncitoare...
Casa pentru ea e sfântă,
Ca biserica...

VULPE

Mă 'ncântă!
Dar să vezi pe al meu fiu!...
Nu-ți mai spun de el, că știi,
Știi tu, măi, cât o iubește
Pe-a ta fată, el—orbește!
Dă-mi deci mâna să sfârșim
Și să ne'ncuserim!

— Amândoi își dau mâna —

TOPALĂ

Cuserim!...

VULPE — Vesel —

Noroc și ceasu-ăl bun!

TOPALĂ

Noroc! Și am să-i spun,
De nuntă, a fi gata.

— Schimbându-și planul —

Dar.... stai,—l'o place fata ?

VULPE — Cu ciudă —

Ce să-l placă ?—Bogăția
Cui nu-i place ?

TOPALĂ

Sărăcia
Ține și ea nasul sus....
Ce vrei ? Ea nu e lăsată
Tot de-un Dumnezeu ?

VULPE

Ia cată
Bine și cu dreaptă judecată ;—
Vorba-i vorbă, ce ți-am spus :
Zestre, eu nu-i cer nimic ;
Doar ogorul ăla mic....
Pentr'un petic de pământ,
Mai mult costă vorba'n vânt.

TOPALĂ

Dat să fie !

VULPE

Ai noroc și ceasu-ăl bun !

— Ii întinde iar mâna, bătădu-i palma —

Nu mai pot de bucurie !
Și când mă gândesc să-i spun
Lui Vintilă !...

TOPALĂ — Aparte —

Las că-i bine !
Și eu parcă simt în mine
Nu știu ce... Mă cam furnică
Colea'n inimă ; dar lasă....

Casa să le fie casă !

VULPE — Cu mulțumire —

Masa să le fie masă !

— Vesel, aparte —

Cu comoara merge strună !

TOPALĂ

Noapte bună !

VULPE

Noapte bună !

AMÂNDOI — Eșind, relau —

la te uită stelele... — se! —

SCENA CINCEA

UȚA apoi BALETUL ZĂNELOR

UȚA, singură, vine cu o oală în mână, cu busuloc, cu un brâu lung de nouă coturi și alte mărunțșuri de vrăjit la apele Jiului.—Ea ia apă din Jiu, pe care, în urmă, începe a o descântă.—Cu părul despletit, cu sânul și brațele goale, ea își îndreaptă privirea spre Răsărit.

Nimenea nu m'a văzut.
Tot pământul a tăcut.
O, tu, Maică-Precista,
Vin din cer a m'ajută,
Fie, Maică, 'n voia ta,
Ca să mă pot mărită...

— Luna intră într'un nor.—Se 'ntunecă —O liniște adâncă domnește peste tot, de parcă s'ar fi deschis un mormânt.—UȚa își prepară vrăjile pe brăul întins pe jos ca un șarpe.

1.

Eu azi dimineață*
Din pat de aur mă sculai,
Pe ușa poleită că plecai,
Și'n tojag de argint că mă răzmai
Și'n spre sfântul Răsărit apuca!

* Descântec popular.

Și dragostile le adunai,
 În astă oală le băgai,
 Cu stebila de busuioc le 'mpreunai.
 Și strânsei dragostile:
 De la nouă fete mari
 Și de la nouă flăcăi rari;
 Le strânsei și le-adunai
 În apa de Jii,
 Care 'n oală o băgai
 Și cu stebila de busuioc,
 De la steag, le 'mpreunai.

— Zănele încep a se aduna în preajma ei. —

2

Maica sfântă Duminică,
 Din cer, că m'auzi,
 Pe scară de aur se pogorâ;
 Ea, de mână, că mă luă,
 Și, din gură, mă 'ntrebă:
 — „Ce te-olicăi, Ușo, fă?
 — „Ce te vaieti?“

Maică sfântă Duminică,
 Cum nu m'ăși olicăi,
 Și cum nu m'ăși văită?...
 Că m'au urât strinii,
 Strinii și vecinii!
 M'a urât bun—rău....
 Pân'și dragul meu!...
 Nuțu, dragul meu!

— BALETUL ZĂNELOR începe. — Ușa se retrage din scenă câte-va momente pentru a-și mai prepara vrăjile.—Muzică de scenă.—Baletul încețeză și Ușa reia:

3.

Ea de dreapta că mă luă
 Și din gură așa 'mi ziceă:
 — „Nu te mai olicăi
 Și nu te mai văită....
 Că de mâna dreaptă te-oi luă
 Și'n apa Jiului te-oi băga,

Și cu stebila, de busuioc
 Te-oi spală pe trupul tot....
 Și ți-oi luă după nas
 Piele de ras;
 Și ți-oi luă după trup
 Piele de lup;
 Și ți-oi luă după țâță
 Păr de mătă;
 Ți-oi luă după picioare
 Scuturătură de găină neagră;
 Și după tălpile picioarelor,
 Nojiță de mătă;
 Și ți-oi pune în doi umerei,
 Doi luceferei,
 Să se uite toți la ei;
 Și'n preajma poalelor tele,
 Numai stele mărunțele;
 Ți-oi făcea scaun de ceară,
 Nuțu 'n casă să te ceară;
 Și sprâncenele de mir,
 Nuțu să se mire;
 Și să fii 'naintea lui,
 Ca lumina soarelui!...

— Luna iese dintr'un nor, stă puțin.—Varianta Baletului Zănelor. —

REFREN

Ca un soare, când răsare,—
 Ca bujorul, când înfloare,—
 Ca argintul, la Domnie,—
 Ca mătasa 'n prăvălie.—
 Pe din față-ți când o trece,
 Inima, din el, să sece;
 Gura, când o deșchidea,
 Să-i amoartă'n fața mea!

— Alta variantă a Baletului Zănelor —

— Luna se îmbracă și se desbracă de nori, cari plutesc pe sub ea. —

4.

Ș'apoi, plecai spre soare-răsare,
 Și iar mă'ntâlnii cu trei inse în cale,—

Și de mână că mă luară
În Iordan că mă băgară:

— Altă variantă a Baletului Zânelor —

A frumoasă-mi dete :
Frumusețele ei ;
A blândă-mi dete :
Blândețele ei ;
A din soare-mi dete :
Strălucirea ei.
Ca să fiu 'naintea lui,
Ca lumina soarelui !

REFREN

Ca un soare, când răsare.. scl.

5.

— Baletul începe altă variantă. —

Cum ascultă lumea
La trasul clopotelor,
La cântatul cucilor,
La viersul păsărilor ;
Așa s'asculte Nuțu :
La glasul meu,
La cuvântul meu,
La râsul meu,
La sfatul meu.
Oul cum plesnește,
Nuțu să plesnească :
După ochii mei,
După gura mea,
După gâtul meu,
După sânul meu,
După mâini, după picioare,
După tot ce am sub soare.
Ca copilul, l'a lui mamă,
Și ca mama la copil ;
Așa și Nuțu să tragă :
La glasul meu,
La cântul meu,

La râsul meu,
La sfatul meu,
Și să fiu 'naintea lui,
Ca lumina soarelui !

— Finalul Baletului —

Iar Frăsâna lui iubită,
Să îi pară păcurită,
Ca otrava cea cumplită,
Ca o soartă—afurisită !

— Cu mult foc —

Vreau numai eu să-i fiu iubită!...
Frumoasa-i zână, strălucită !

REFREN

Ca un soare, când răsare,
Ca bujorul, când înfloare,
Ca argintul la Domnie,
Ca mătasa 'n prăvălie.—
Pe din față-mi, când o trece,
Inima din el să sece ;—
Gura, când o deschideă,
Să-i amoartă'n fața mea !*

— Zânele dispar —

— Uța, singură, se reculege ca dintr'un vis aeeva. —

De-acum nădăjduesc,
Să mă căpătuesc !

— Veselă —

De avută, sunt avută.
Nu's bătrână, nu's nici slută.
Inima mi-e ca o plută !

— Rugătoare —

Doamne, sfântule ceresc,
Fă-mă ca să izbutesc !

* Sfârșitul descântecului popular.

CÂNTECUL MIRELUI

L'oi culcă pe al meu mire,
 Numa'n borangic subțire.
 Și de m'o iubi bărbatul,
 L'oi purtă ca pe 'mpăratul.
 Să se mire satu'ntreg,
 De bărbat ce știu s'aleg:
 După ochi, după sprâncene,
 După buze subțirele,
 Mușcar-ar Uța din ele,
 Ca dintr'un fagur de miere!

Când o trece pe cărare,
 Toți să mi-l ia drept om mare;
 Când s'o'ntoarce pe potică,
 Toți să-i tremure de frică!
 Să se mire satu'ntreg,
 De bărbat ce știu s'aleg:
 După mers și 'mbrăcăminte,
 Să-l iubesc, să-mi ies din minte;
 După suflet și simțire,
 Să-l iubesc să-mi ies din fire!

Se aud cântări de cocoși în sat.—Se luminează de ziuă.—Uța își strânge lucrurile și vrea să plece, tocmai când aude un cântec, care din ce în ce s'apropie de zăvoi, intră în el și-l pătrunde.—Ea se înfricoșează, caută să scape pe o potică; dar neștiind pe care s'apuce mai repede, i se împleticesc pașii și rămâne zăpăcită pe loc, ascultând acel cântec.

SCENA ȘASA

UȚA. — NUTU

NUTU — Vine în treacă prin zăvoi. — Nu se zărește. — Doar vocea i se aude.

Frunză verde ca nucu,*
 Negru-i, negru-i pământu;
 Dar mai negru-i urātu!...
 Pe pământ tot poți călcă; —
 La urât nu poți cătă!

* Populară.

UȚA — Tresărind, ca săgetată de fiori. —

Ce-aud? — E el! — Și cântă! —
 Tot zăvoitul mi-l frământă!
 Ce-o cătă pe-aci acum?

— Cu bucurie —

L'am vrăjit! — L'am pus pe drum! —

— Căutând aiurea —

Dar încotro-i? — Nu se vede! —

— Cu nerăbdare —

Vine-ascuns prin frunza verde! —

— Pitulându-se după un copac, îl pândește —

NUTU — Intrând în scenă cu sabia pe un umăr, de sabie atârână o legătură cu merinde. Capelul îl poartă la o parte și tras pe ceafă.

Săcara inima mea,
 Rânduie-i la belea!
 Omul, de inimă rea,
 Intră'n cărciumă și bea!
 C'asară s'a lăudat
 Vintilă la'ntregul sat,
 Că Frăsâna m'a urât
 Și pe el l'a'ndrăgostit!

UȚA — Cu bucurie —

După mine, a'nebunit!
 Ah, ce bine l'am vrăjit!

NUTU

Fire-'al dracu, cărciumare,
 Prea îmi turnași în pahare,
 Că nu mă țiu pe picioare. —
 Și tu, drace — lăutare,
 Ce bine m'ai fermecat,
 Că și somnul m'a uitat!

UȚA — Ieșindu-i înaint: —

Așa?!.....

~~... și abitor.~~
~~... păstor de țară.~~
 Pie 'n vecl' glorios peste noi;
 Pie 'n vecl' norocos în război...."

— Cântarea îi este întreruptă de o mulțime de oameni, cari vin cântând, din voci și alte instrumente, chiotând, pocnind din pisăle; în sfârșit făcând un mare țărăboi.—El ascultă atent, rezemat de trunchiul unui copac.—Peste câteva momente „NUNTAȘII” își fac intrarea în scena următoare. —

SCENA ȘAPTEA

NUȚU.—NUNTAȘII — S'apropie din ce în ce până în scenă. —

DOINA ZĂVOIULUI

O FEMEIE — din afară —

Frunză verde de secară,
 Am și eu o sfântă Țară,
 Țară mândră, strămoșească,
 Ș'o inimă românească!

CORUL — repetă —

Ș'o inimă românească!

UN BĂRBAT

Frunză verde tei în floare,
 Mult mi-e drag s'o cânt sub soare,
 Țara-mi dulce și iubită,
 Bravă și neprihănită!

CORUL

Bravă și neprihănită!

O FEMEIE

Frunză verde peliniță,
 Scumpa mea Doină-Doiniță,
 Tu treci codrii și răzbați
 De la frați și pân'la frați!...

CORUL

De la frați și pân'la frați!

UN BĂRBAT

Doină dulce, doină sfântă,
 Tot Românul mi te cântă;
 Mi te cântă 'n duioșie,
 Când el dă de-o bucurie!

CORUL

Când el dă de-o bucurie!

O FEMEIE

Mi te cântă cu 'nfocare,
 Când el dă de o 'ntristare;
 Numai Doina-i cântul lui,—
 Cântul drag Românului!

CORUL cu NUȚU, — Care îi salută cu bucurie. —

Cântul drag Românului!

NUȚU

Mă miram eu cine cântă,
 Inimioara de-mi descântă.....
 Erați voi?...

UN NUNTAȘ — Cu plosca în mână, vesel. —

Da, noi nuntașii
 Și de ploscă nevoiașii—
 Mult mai răi ca pățimașii!

ALT NUNTAȘ — Beat —

Ce cați, Nuțule, 'n zăvoi?

NUȚU

Mă'c la tun.....

ALT NUNTAȘ

Ba, hai, cu noi!

ALT NUNTAȘ — Luând plosca de la un altul —

Noi, nuntași, cu plosca plină,
Ne întoarcem la cămine;
Ziua-i caldă și senină;
După noi și somnul vine. — cască —

CORUL — Lui Nuțu —

Hai cu noi!

O NUNTAȘĂ — Veselă, smulgând plosca de la un nuntaș —

Pân'mai e o picătură,
Nu lăsați plosca'n uitare!
Vinul e de beutură;
Femeia-i de sărutare!

— Dă un chic, imitată fiind de toți nuntașii în cor —

CORUL — Lui Nuțu —

Bea și tu!

NUȚU — Luând plosca —

Mulțumescu-vă prea bine!
La beut nu mi-e rușine!

CÂNTECUL PLOȘTEI

NUȚU

Noi, țărani, talpa țării!...

COR

Ploscă, plosculiță!

NUȚU

Prin zăvoi ne dăm uitării!...
Și cu zama ta de viță!...

COR

Ploscă, plosculiță!

NUȚU

Ne dăm sufletul cântării,
Când ne dai câte-o guriță!

COR

Ploscă, plosculiță!

TOȚI

Pân'mai e o picătură,
Nu lăsați plosca'n uitare!
Vinul e de beutură;
Femeia-i de sărutare!

CORUL — Lui Nuțu —

Hai cu noi!
Lasă-l naibii de zăvoi!
Hai cu noi!

NUȚU — Făcându-i atenți —

L'această mare veselie,
Uitai de-o sfântă datorie!

COR

Ce datorie?—Ce datorie?

NUȚU

Abia ncepusem a cânta
Al nostru „ și Sfânt“,—
Cel mai frumos și nobil cânt,
Ce țara poate-a deșteptă!...

COR

Da, da, da,—a deșteptă!

NUȚU

Deci, ascultați-l, dragi-mi frați,
În cor cu mine să-l cântați!

COR

Cu tine'n cor îl vom cântă !..

COR FINAL

Aidem cu-ăst „Imn“ zăvoiul să-l trezim !
Și pân'la Cer să-l înălțăm !
Lui Dumnezeu să ne rugăm,
Să ne dea viață lungă, să trăim !

„IMNUL REGELUI“

— Toți în genunchi și descoperiți, cu brațele înălțate la cer în semn de rugăciune —

Trăiască Regele
În pace și onor ;
De țară iubitilor
S'apărător de țară !
Fie'n veci glorios peste noi ;
Fie'n veci norocos în război .
O ! Doame sfinte,
Ceresc Părinte,
Susține cu-a ta mână
Coroana Română.

Trăiască Patria
Cât soarele ceresc
Rai vesel pământesc
Cu mare făclie nume.
Fie'n veci ea ferită de nevoi ;
Fie'n veci locuită de eroi.
O ! Doamne sfinte,
Ceresc Părinte,
Întinde-a ta mână
Pe țara română .

SFÂRȘITUL ACTULUI ÎNȚĂL

ACTUL AL DOILEA

SCENA ÎNȚĂIA

Lan de grâu în valuri aurii. — Un cōpac bătrân și scorburos pe-o movilă, în marginea unui drum de care, sub care stă la umbra-i un car. Cântarea zorilor zilei, — a cocoșilor, privighetorilor, pitpalacilor și altor păsări. — Cântarea apelor, — freamătul zăvoaielor, — sunetul clopotelor de la stână. — Cântarea buciului ciobănesc. — Cântarea Naturei — Mame. Tăranii sunt la seceriș de grâu împreună cu Țărancele, cari au zăvelcile suflecate până în brâu.
Toți cu secerile în mâini. — Înainte de a se apuca de muncă, ei se roagă cerului. — Răsărirea zorilor zilei.

COR

Lui Dumnezeu, să ne'nchinăm,
Și inimile lui să-i dăm !
Că plaiul ni-i de grâne plin
Și cerul ni-i mereu senin !
Tot ce vedem, e din belșug...
Trăiască-ne al țării plug !

FRĂȘANA — (Deoparte, închinându-se —

....Fie voia ta !
Fii bun a m'ajută,
Ca Nuțu să mă ia !...
Ascultă ruga mea !
....Fie voia ta !

Tăranii și Țărancele se retrag în lanuri a seceră. — Frășana rămâne locului, auzind vocea lui Nuțu din depărtare.

SCENA DOUA

FRĂȘANA. — NUȚU. — Vine la seceriș, cântând din depărtare,
cu seceră în mână. —

NUȚU

Frunză verde matostat,
Bine-i de-omul liberat !

Nu dă bir, nu dă nimic,
 Și la fete-i cu lipic!
 De griji, lui, nu-i mai pasă!
 Stăpân, la el acasă:
 Trăiește,
 Domnește,
 Iubește,
 Iubește, ah, la toartă,
 Pe cine doru-i poartă!

FRĂSÂNA

Ah! E el! Dragul meu!
 Și-l așteptam!...

NUȚU — Intră în scenă, cântând —

Iubește!...

— Dă cu ochii*de Frăsâna, îmbrățișând-o —

Doream,
 Să mi te văd, Frăsâno!
 Doritu-m'ai tu, zâno?

FRĂSÂNA — Imbrățișându-l și ea —

Nuțule,
 Drăguțule!
 Când te văd a mea simțire,
 Tremură de dulci fiori!

NUȚU

Simt atâta fericire,
 Azi în aste dalbe zori!...

AMÂNDOI

Cine-așteaptă cu iubire:—
 Merită aceste flori.

FRĂSÂNA — Dându-i un mic mănunchiu de busuioc verde, înflorit —

Busuiocul,
 Cu norocul,
 Ți-l dau ție,
 Ca să-l porți la pălărie.

NUȚU — Dându-i la rându-i un mic mănunchiu de flori de lubidrag —

Lubidragul,
 Ți-l dă dragul,
 Copiliță,
 Ca să-l porți colea'n cosiță!

— I-l așează în cosiță —

— În timpul când amândoi se sărută, Frăsâna vede pe tatăl ei, venind către ei;—repede se desface din brațele lui Nuțu și-i face semn a se ascunde după un copac de lângă lanuri.—Nuțu o ascultă și se ascunde.—

SCENA TREIA

FRĂSÂNA.—TOPALĂ

TOPALĂ — Vesel, cu coasa'n mână, își sărută copila —

Fata tatii, veste bună:
 Un flăcău în cale-ți ai!

FRĂSÂNA — Crezând că e vorba de Nuțu —

Dragă tată, ce'i sub lună
 Și sub soare, poți să-mi dai!

— Nerăbdătoare —

Dar, de cine, tu'mi vorbești?

TOPALĂ

Vrei să te căsătorești?

FRĂSÂNA

Vreau.

TOPALĂ

Vrei?

FRĂSÂNA

Cum de nu!

TOPALĂ

Volești?

FRĂSÂNA

Dar pe cine mi-l dai tu?

TOPALĂ

Pe Vintilă.

FRĂSÂNA

Nu-l voi! — Nu!

TOPALĂ

Trebue să-l ei acuma!

FRĂSÂNA — Hotărâtă —

Niciodată!

TOPALĂ — Luând-o cu binișorul —

Lasă gluma!

FRĂSÂNA

Nu!—Nu pot!

TOPALĂ

Te'mpotrivești,
Tu, voinței părintești?!...

— Dă s'o lovească —

SCENA PATRA

FRĂSÂNA.—TOPALĂ.—NUȚU

NUȚU — Sărind de după copac, îl oprește pe bătrân de a o lovi —

Când eu iubesc frumoasa-i față,
Se poate-un tată să mi-o bată?
Dar ea e inima mea toată:
E dragostea-mi cea mai curată!

— Smulgându-i-o —

Să nu te-atingi acum de ea,
Mă taică!...

TOPALĂ — cu mirare —

Tu erai?!...

NUȚU

Da eu!

TOPALĂ

Să mi te ție Dumnezeu!
Dar vezi că... altuia 'i-e dată...
Și tu, te-atingi de-un drept al meu...

NUȚU

Ai drepturi mari și sfinte, tată!...

FRĂSÂNA — Râzând —

Ba chiar și... dreptul să mă bată.—
Când inima-mi a voastră-i toată!

— Cade în genunchi înaintea tatălui ei —

Iubitul meu părinte,
Ascultă-mi trei cuvinte,
Și—poți să mă omori:

TOPALĂ

Te ascult.

NUȚU — către Frăsâna —

Să-i spui pe șleau!

FRĂSÂNA ȘI NUȚU

FRĂSÂNA

Să-i spui!... Pe Nuțu'l vreau!
Pe Nuțu, drag părinte,
Eu îl iubesc fierbinte!...
Că văd în ochii lui
Seninul cerului;
Că-i știu inima lui,

Pe-a mea, ca leac, s'o pui;
Că-i știu tot al lui gând,
La mine, alergând!

NUȚU

Tiu, ca l'a vieți-mi zână,
La scumpa mea Frăsăna!...
Că văd în ochii ei
Ai mei luceferei;
Că știu inima ei,
Ce-mi varsă'n piept schintei;
Că'i știu tot al ei gând,
La mine, alergând!

TUSTREI

Fie ceasul fericit,
Astăzi, că ne-am întâlnit!
Drag cu drag, când se'ntâlnește
Și norocu'n cale-i crește,
 Și rodește,
 Și sporește,
Lumea toată-o cucerește!
 Să trăim!
Să rodim! Să sporim!
Ferițiți să fim!

TOPALĂ — Aducându-și aminte de Vulpe —

Pe Vulpe, pe Vulpe, pe Vulpe, l'am uitat!...

FRĂSĂNA și NUȚU

L'ai uitat!

TUSTREI

Dar nu-i nici un păcat,—
Aidem la secerat,
Cu sufletu'mpăcat!

— Ies tustrei veseli —

SCENA CINCEA

VINTILĂ.—VULPE

Intră amândoi convorbind. — Vintilă ține pe un umăr un bici lung.—
Vulpe are'n mână un toiag, c'o sulită la un cap —

VULPE

Lasă taică, fii pe pace,—
Știu eu rostul a ți-l face....

VINTILĂ

Dar, mă simt neliniștit....

VULPE

Chiar asară i-am vorbit;
Da... și mi-a făgăduit
Nu odată;—ci'nsutit.

VINTILĂ

Da?—Zău, mor de bucurie!

— Plesnește din bici de câteva ori —

I! Ha! I! Ha! I! Ha—hà!

VULPE

Ce să mori? Ba,—ba, ba,—bà!...

VINTILĂ

Zău, ți-a spus așa el ție?

.. Acelaș joc —

I! Ha! I! Ha! I! Ha—hà!
El?... Topală?...

VULPE

Chiar așa, zău, chiar așa!
Chiar Topală!

VINTILĂ — Aparte —

Jurământul,
Dintre noi s'a stins!

— Tare —

De-acum,
Cucerit-am tot pământul!...
I! Ha! I! Ha! I! Ha—hà!

— Fuge din scenă —

VULPE

Sboară, fiule iubit!...

— Uța apare lângă Vulpe.—Acesta văzând-o —

Iată ș'Uța a venit...

SCENA ȘASA

VULPE — UȚA — In urmă NUȚU și TOPALĂ

VULPE

Bun sosit, Uțo, la noi!

UȚA — Inzorzonată pe toată fruntea cu flori —

Bun găsit moșicile!

VULPE

Ce-i cu tine pe aci?
Azi, ți-ai pus gând a munci?!..

UȚA

Ba!.. De muncă n'am nevoie.

VULPE

Că ți-o face-o tata Noie. —
Nu-i așa, tăticule?

UȚA — Dând din umeri —

CÂNTECUL LENEVIEI

Frunză verde trei smicele
N'am de muncă nici o jele,
Că mi-o fac slugile mele,
Cu biciul colan pe ele.

Frunză verde siminică.
Bucatele-mi se ridică,
Făr'o frântă firfircă,
Și-mi intră'n pungă de frică.

Dacă-mi vine perceptorul,
Eu îl vrăjesc cu ulciorul;
Dacă îmi vine primarul,
Il vrăjesc cu-abecedarul....

De la Vodă la opincă.

— Scoate din sân o ulcică —

Fac minuni cu-a mea ulcică;
Pentru rău, ori pentru bine,
Eu vrăjesc pe ori și cine;
Pentru bine,—ori pentru rău,

— Bagă iar ulcica în sân —

Dracul șade 'n sânul meu,
Și face cum îi zic eu.

— In tot acest timp, Vulpe rămâne cu gura căscată la ea, spăimântat de cele auzite. —

Uța face câțiva pași 'nainte, întorcându-i spatele cu trufie.—Vulpe se mișcă din loc, sfios, se ia după ea s'o roage ceva. —

La cântecul celor din urmă versuri ale Uței.—Nuțu și Topală, auzind-o, ei se pitulă de după copac, ca s'asculte mai departe. —

NUȚU și TOPALĂ — De după copac —

Bleslem, blestem a ta cântare,
Afurisită vrăjitoare!..

UȚA — Către Vulpe —

Și ce mai vrei cu mine?..

VULPE — Către Ușa rugător —
Ai milă, zău, de mine!

NUȚU — Mirat —
Să aibe milă?!...

TOPALĂ — Intrigat —
Cum?!... De el?!...

VULPE
Vreau ca să-mi faci un bine!...

UȘA
Ce bine?
VULPE — Ingânând —

Un bine!...
NUȚU—TOPALĂ
Bine?...

TOPALĂ
Dar eu nu-l înțeleg de fel!

NUȚU
Nici eu!... Dar las, c'o' spune el!...

UȘA — Lui Vulpe, apăsându-și urechia —

Ia spune-mi colea binișor...
Vrei să te vindec de vr'un dor?

NUȚU—TOPALĂ — Atenți —
Să-i ascultăm....

VULPE
Tu ai cântat
Un cânt, ce'n mine a deșteptat
Un mare-izvor de bogăție!

UȘA
De bogăție?!...
NUȚU—TOPALĂ — Ecou —
... Ție?!...

VULPE — Izbucnind —
O comoară!

UȘA
O comoară?!...
NUȚU—TOPALĂ — Auzind bine —
O comoară?!...

VULPE — Rugător —
Ah! Ușo, sboară!...
Dar sboară, sboară, sboară, sboară,
Te 'naltă și coboară,
Și turbură tot lacul!...

UȘA — Râzând —
Ha-ha-ha-ha-ha-ha!
Ca să-ți aduc pe?...

VULPE
... Dracul!
NUȚU—TOPALĂ — Speriați —
Ah! ah! ah! ah! ah! ah! ah!

VULPE — Către Ușa —
Tu, care știi de toate,
Fă tot, tot ce se poate;
Și eu-ți făgăduiesc,
Cu tine, s'o 'mpărțesc!

UȚA — Dându-i mâna —

Atunci dar,—mă unesc,
Și îți făgăduiesc,
Ca să te 'mbogățesc;
Cu tine s'o 'mpărțesc.

NUȚU—TOPALĂ

Vai, sfântule ceresc,
Ce-aud, vai, mă 'ngrozesc!
Ce vis afurisit?!—
Comoară de 'mpărțit?!

UȚA — După un moment —

Dar unde e comoara!

VULPE

E peste drum cu moara.—

— Făcând un semn cu mâna dreaptă —

De când am tot ochit-o!...

UȚA

Dar ai descoperit-o?

VULPE

E'n fundu-unei grădine,
Sub un stejar bătrân....

TOPALĂ — Desmeticit, auzind mai limpede —

Stejar bătrân?... La mine!...

Vesel —

Blestem, ori bucurie,
O, Doamne, slavă ție,
C'ai milă de-un Român!...

— Nuțu îi face semne să tacă, strângându-i mâna cu bucurie. —

UȚA — Strângând mâna lui Vulpe,— veselă —

Moș Vulpe, bine, bine,
Fac totul pentru tine.—
Dă ochii 'nfrîșat;
Dar știi mai pe 'noptat,—
Cu mine,—
La marginea de sat.

VULPE

Dar prin ce drept să-ți ies
Nainte?

NUȚU — Atent —

A! A! A! A!...

UȚA

Știu eu?— Grădina cui?...

VULPE

A lui Topală,— a lui.

NUȚU—TOPALĂ

Acum v'am înțeles!
Nici morți nu veți scăpa!

UȚA

Așa dar ne-am înțeles?

VULPE

.... Înțeles.

— Uța repetă refrenul „De la Vodă la opincă”; iar după ce îl isprăvește, dându-i mâna lui Vulpe —

Să ne vedem!

— Fuge din scenă veselă —

NUȚU—TOPALĂ — Către UȚA, fără a fi văzuți de ea —

Să ne vedem!...

Iar noi, puțin, să mai ședem....

SCENA ȘAPTEA

VULPE — Rămas locului — NUȚU—TOPALĂ — Tot după copac —

VULPE — Singur și vesel —

Ah, câtă bucurie!
O, Doamne, slavă ție!
Comoara de-oi găsi-o,
Cu Uța-'oi împărți-o;
Ceailaltă jumătate,
Lui fii-meu-'oi dărui-o....
Să știe nouă sate,
De nunta ce-'oi nunti-o!

NUȚU—TOPALĂ — În același timp cu Vulpe.... Amenințători —

Atâta bucurie,
Nenocire ție!
Pedeapsa-'ți vei găsi-o,
Cu toți vei împărți-o:—
Urechia jumă'ate,
La câinii ți-'om dărui-o!
Să știe nouă sate,
De nunta ce-'i nunti-o!...

VULPE — Ingrijat —

Dar, mai 'nainte de-a dà ochi cu Dracul,
Eu va să-mi pui unelte la cale.
Mă duc să duc întâi la moară sacul...
Să trag cu coada ochiului din deal în vale.
Că cine știe,
Ce va să fie?
Cumvã să vie
Vre-o vijelie!

— Iese grăbit —

NUȚU—TOPALĂ — Cu secerile în sus, ies amenințători
de după copac —

O vijelie!

— Apoi se amestecă cu toți în grupa din scenă următoare —

SCENA OPTA

Corul plăeștilor, cari se întorc de la seceriș de grâne.—Fete și flăcăi veseli, purtând în cosite și la urechi flori de câmp și spice de grâne, cu secerile 'n brâne; femeile cu merindea în băniși și copai pe cap, au în mâini urcioare, bote cu apă, altele poartă la sânu-le prunci, altele au în brâne furci de tors lână și alte unelte casnice.
În sfârșit o lume de muncitori țărani, cari vin să-și cate câte un pete de umbră, spre a-și întremă puterile.

COR FINAL

Să trăiască muncitorii
Veseli, plini de vrednicie!
Ei ni sunt apărătorii,
Vremilor de vitejie!

Să trăiască munca dragă,
Ce ne dà de azi pe mâine,
Fericirea vieții 'ntreagă,
Când din ea scoatem o pâine!

Munca dà putere, —
E brățară de-aur:
Cel mai scump tezaur,
Care'n veci nu pierie!

— Mișcare în scenă a femeilor, cari se despovăreză de greutatele de pe cap, așezând mesele cu merindele. Apoi cu toții, veseli —

Ce frumos ne lăudăm
Noi, când secerăm!

— Arată cu secerile ca și cum ar seceră —

Și cu ce poftă mâncăm,
Când din muncă stăm!

— Muzică de scenă în timpul mesei, câte-va minute —

Dar cu ce poftă dormim,
Umbră când găsim!

— Corul tinerilor se retrage prin dreapta; bărbații și femeile les prin stânga.— Pe alcurea se văd, dormind la umbra stejarului, câți-va inși; iar sub a carului 2-3 inși. Incolo e liniște în văzduh și cald. Zefirul se joacă cu frunza.

Din fund apare „o ceată îngerească”, coborându-se din cer, în somn, peste muncitorime, o bine-cuvintează în numele Atotputernicului Dumnezeu.

„BALETUL ÎNGERILOR“

— Muzică de scenă în tot timpul Baletului —

SFÂRȘITUL ACTULUI AL DOILEA

ACTUL AL TREILEA

SCENA INTĂIA

Noaptea. — În fund, un stejar falnic. — În dreapta o casă albă țărănească ridicată de la pământ, cu pridvor. — Dependințe, scl. — Baletul lelelor și Dracilor. — În urmă apar:

UȚA—VULPE—VINTILĂ—SARSAILĂ (Mai în urmă)

Uța ține în mână ulcica ei de vrăjitoare. — Vulpe și Vintilă au sape, târnăcoape și cazmale. Din când în când bărbații scapără cu amnarul din cremenă în apropierea stejarului. Ei par fricoși.

UȚA — VULPE — VINTILĂ

Iată locul
Cu norocul!...
Să ne-apucăm,
Ca să săpăm!

VULPE — Arătând în spre stejar —

Dar vâlvăra nu s'a ivit?!...

UȚA — Arătând vâlvăra —

Priviți-o!... Iată s'a ivit!

VULPE și VINTILĂ, văzând flacăra, spăimântați de vederea lelelor și Dracilor, cad cu fețele la pământ.

SARSAILĂ — Desprinzându-se din Baletul Dracilor, vine în fuga, călare pe o nuia lungă de alun. — Apoi, către Uța: —

Iat'am sosit,
Călare pe a mea nuia.
Ce-ați poruncit,
Stăpâna mea?

UȚA

Ai poruncă de la mine,
Să desgropi astă comoară!

SARSAILĂ

O comoară?... Foarte bine.
Însă, vezi, a nu mă ține,
De cât până 'n zori de zi.

UȚA — Către Sarsailă, arătând pe Vulpe și Vintilă —

Îți poruncesc: — Pe-acești doi inși,
Din somn a mi-i trezi!

SARSAILĂ. — Ducându-se la cei doi inși, ca să-i trezească —

Sculați! Sculați!

VULPE ȘI VINTILĂ — Fără a vedea pe Sarsailă, tot cu fețele la pământ.—

De-a morței ghiară ne vedem coprinși!
La pământ ea ne doboară!
Suntem fermecați!...
Iertare ne dați!...
Vai, ne iertați!

UȚA — Poruncind —

Sculați! Sculați!

SARSAILĂ — Repetând —

Sculați! Sculați!

VULPE ȘI VINTILĂ — Venindu-și în fire, dau cu ochii de Sarsailă și, înspăimântați, fug.

Ah! Ah!

UȚA — Furioasă —

Nemernici și fricoși!

SARSAILĂ — Râzând de ei —

Ha! ha! ha! ha! Ha! ha! ha! ha!

UȚA — Lui Sarsailă —

Pân'la cântarea de cocoși,
Apucă-te dar a săpă,
Comoara-'mi desgropă!

SARSAILĂ — Apucând târnăcopul, începe a săpă la rădăcina stejarului. —

UȚA

CÂNTAREA COMOREI

Iată-mă bogată foarte,
Cu comoara lângă mine!...
Nu-mi mai pasă de oricine!
Nici de moarte... nici de moarte

Ducă-se'n pustii o lume!
Voi trăi doar eu ferice,
Și cu-aceia ce mi-o zice:
„Țiu la dulcele tău nume!”

„Țiu la tine, Uțo dragă,
„Țiu la tine, ca la viață!
„Și, când tu-'mi răsai în față,
„Imi răsare... lumea 'ntreagă!”

Mult mi-ar fi viața plăcută,
Când de-odată-ar eși Nuțu!...
Nuțu puicii și drăguțu,
Pe-ochi, să-l văd, că mă sărută!

Frunză verde tristă salce,
Inima mi-e tot cernită!
Rogu-mă ție, ursită,
Adă-l.... Tot pe flori să calce!

Pune-i, pe cărări 'nainte,
Busuioc și tămâioară;
Eu îi pun astă comoară,
Și al meu sărut fierbintel!...

SCENA DOUA

UȚA — SARSAILĂ — TOPALĂ — NUȚU

TOPALĂ — Apare, în pridvorul casei, cu Nuțu, se uită lung în fundul grădinei, pare c'aude un șgomot.—El ține în mână o pușcă cu două țevi—

Duhul rău la casa mea!

NUȚU — Aceeași mișcare, cu o sabie în mână, către Topală —

Taci, nu tremură!
Nu tremură de ce-ai vedeà!

TOPALĂ — Făcându-și curaj, lui Nuțu —

Taci, nu tremură! — Văzând de departe: —
Iată'n fund doi ochi de Drac!
Să-i orbesc? Ori ce să fac?...

NUȚU.

Ochește bine, dar nu dă...
Așteaptă-i până s'or predă;
Căci Dracul nu-i de cât tot ei,
Iar ochii-'s ai unei femei...

TOPALĂ

Ai Uței, vrăjitoarea!

NUȚU

Da, chiar ai ei;
Taci, nu tremură!

TOPALĂ

Să nu tremurăm,
Căci tot de un Drac o să dăm!

NUȚU — Curajos —

De îi vom tăia,
De-i vom spânzura,
De-i vom împușcă...

TOPALĂ

La pândă mai bine să stăm!

Cobor amândoi în scenă, punând la cale modul cum să-i prindă la comoră.

SCENA TREIA

UȚA — SARSAILĂ — VINTILĂ — VULPE —

Apropiindu-se de Uța cu frică TOPALĂ—NUȚU.

UȚA — către Sarsailă —

Sapă, sapă, Sarsailă
Și n'avea de muncă milă!
Tu-mi dai mii de lei,
Salbe și cercei;
Eu-ți dau ochii mei,
Doi luceferei!
Pietri nestămate...
Darurile toate!
Tu-mi dai mult cu mult;
Eu mi te ascult,
Fac pe voia ta
Și-ți dau inima
Și pe-a altuia,
Ca să ai cu tine,
Daruri de la mine.

TOPALĂ—NUȚU—VINTILĂ—VULPE.

Sapă, sapă, Sarsailă
Și n'avea de muncă milă!
Tu-i dai mii de lei,
Salbe și cercei;
Ea-ți dă ochii ei,
Doi luceferei!
Pietri nestămate...
Darurile toate!
Tu-i dai mult cu mult
Și eu vă ascult;
Face voia ta
Și-ți dă inima
Ei ș'a altuia,
Ca să ai cu tine
Daruri de la sine.

TOPALĂ — către Nuțu —

Eu mă'nspăimânt!

NUȚU — către Topală —

Curat mormânt!...
E'ngrozitor!

TOPALĂ — plin de groază —

De frică mor!
Vai, Frăsâna mea,
Dacă ar vedea?!...

NUȚU — îngrijorat —

Dar ce-o fi făcând ea?
In ajutoru-i să sărim!

TOPALĂ

Da, da... Dar trebuie să fim
Cu ochii și l'acea comoară!

NUȚU

De-urât ea trebuie să moară!...
Mă duc cu spada 'n apărare!
Iar tu rămâi la desgropare.

— Se duce repede la casa Frăsânei —

SCENA PATRA

ACEIAȘI — In fund, ocupându-se cu desgroparea comorei.—Mimică —

NUȚU — FRĂSÂNA

NUȚU — In pridvorul casei, bătându-i în ușe —

„Foaie verde lubidrag,
Dragul meu, care mi-e drag,
Vine sara până'n prag;
Nici nu-i răd nici nu-i vorbesc...
Numai eu știu ce-i gândesc!“

— După o pauză —

Fa Frăsână! Fa Frăsână!
Dulce-a tinereței Zână!
Ia deschide-mi, c'am să-ți spui
Două vorbe,—veste bună!...

FRĂSÂNA — din casă —

Cine-i? Cine-i?... Tată, tată,
Eși, de vezi, cine mă cată?...

NUȚU

Este Nuțu...
Ți-e drăguțu!...

FRĂSÂNA — mai liniștită —

Tu ești, Nuțule, băiete?...
Ce cați noaptea după fete?...
Ori nu 'ți-este de a bună?...
Fugi de-ci și nu glumi,
Că pe tata bine-l știi!

NUȚU

Hei, Frăsâno, eși afar',
Că de-ai ști tu ce-i....

FRĂSÂNA

Hoinar!

Nu ți-e somn și...

NUȚU

De-ai vedea
Nu puțin te-'i minună.

FRĂSÂNA

Ies, dar pune-ți chipu'n geam,
Lângă ochii-mi să te am...

NUȚU

Iată-mi-l! — Se uită la ea prin geam —

FRĂSĂNA — Ea după ce-l vede bine, iese afară.—

. . . Dar ce-ai pătit,
Pân'acum de n'ai dormit?

NUȚU

Ce să pat?... Te uită, vezi
Colo sub acel stejar,
Ca să te încredințezi,
După cine stau pe-afar'..

FRĂSĂNA — Se uită în direcția ce i-o arată Nuțu.—Incremenită, rămâne locului, dând un țipăt.—

Ah!..

NUȚU — Se repede la ea, îmbrățișând-o —

NUȚU

O, nu te'nspăimântă,
Neprețuit odor,
Când, pentru viața ta,
In stare-ași fi să mor!

— Dulos —

Privește, colo-i o comoară
De nestămate ș'aur plină...
Dușmanii noștri o aflară,
Jucând la tine în grădină.

Și ei veniră cu grăbire,
La ea să sape'n noaptea-adâncă,
Să sfarme-a noastră fericire,
Ca o corabie, de stâncă!

De-aceea, 'n piepturi, răsbunare,
Cu tatăl tău, noi doi, jurarăm!
Ne-am pus la pândă fie-care...
Dormind, pe tine te lăsarăm.

Dormind în visul tinereței,
Pe aripile fericirii,
Cum, pe sub roua dimineții,
Pe spinii lor, dorm trandafirii!

FRĂSĂNA — Cu bucurie și curaj —

Așa?!... E vorba de-o comoară?...
Și eu, de-acuma's lângă voi!
Inima mea de-ar fi să moară...
E gata!... Aidem amândoi!

NUȚU — Luând-o de mână —

Aidem amândoi — Părăsesc pridvorul, coborând în scenă —

AMÂNDOII — Imbrățișați —

Nu-i comoară mai frumoasă
De cât scumpa mea comoară,
Când răsare credincioasă
Sufletului ce-o adoară!
Multe-or fi comori să spuie,
Cu-ale lor văpăi, trecutul;
Dar c'a ta, nici una nu-e,
Când o'nvăpăie sărutul!

Peste buze cu dulceață,
Simți iubirea și căldura;
Făr'-de-moarte simți o viață...
Simți cât farmec are gura!
Simți o caldă-ademenire,
Ce ușor de ea te deochii...
Și, 'n comori de fericire,
Simți cât farmec dulce-au ochii!

— Se duc la pândă, lângă Moș Topală —

SCENA CINCEA

ACEIAȘI, — Afară de Sarsailă, care se face nevăzut mai în urmă —

SARSAILĂ — Lăsând oboșit cazmaua din mână —

Am isprăvit!...
Comoara s'a găsit!

TOȚI — Bucuroși —

Comoara s'a găsit!... — Cocoșul cântă —

SARSAILĂ

Cazmaua-mi s'a ştirbit!

— Aude cocoşul —

Cocoş afurisit!

— Către cei de faţă —

Mai înainte de-a plecã,
Cer un cocoş a-mi aruncã,
Rãsplatã pentru munca mea...
Veniţi comoar'a-o vedeã!

UȚA — Cu autoritate, scoate ulcica cea vrãjitã din sân, și stropind cu câte-va picãturi pe Sarsailã pe faţã îl vrãjeşte, dându-i și un cocoş negru viu —

Tu, Sarsail, ce m'ai servit,
Eu un cocoş ți-am dãruit.
Eu comoara o voi luã
Tu 'napoi te-'i înturnã...
Du-te'n vârful munţilor!...
Du-te'n steii pietrilor,
C'acolo sunt mese'ntinse,
Cu făcliile aprinse;

Unde popa 'n veci nu toacă,
Rugãciuni ca să-și mai facã;
Du-te, unde fata mare
Grije de cosețe n'are;
Du-te 'n codrii cei sãlhui,
Unde 'n veci sãcurea nu-i.

Acòlo să mâncați
Și să vă ospãtați,
La mesele întinse
Și cu făclii aprinse! — Cântãri de cocoși —
Pleacã-acuma dar!

— Sarsailã, încãlecãndu-și nuiava —

Plec cu acest dar!...

— Toți bucueroși —

De Dracul am scãpat!
Comoara s'a aflat!
De-acum, — pe ea!

UȚA — către VULPE și VINTILĂ —

Stați!... Este-a mea!

VULPE—VINTILĂ

Cum? Cum? A ei?
A astei femei?!...

TOPALĂ—NUȚU—FRĂSANA

— Aruncãndu-se asupra lor —

Pe ei acum!... Pe ei!

UȚA — Ingrozitã —

Ce vãd?!... E Nuțul meu
Alãtorea de ea?!...

— Desperatã, aparte —

Dar eu?!... Dar eu?!... Dar eu?!...
Și banii mei cei buni!...

FRĂSANA — In batjocorã —

Furtunã ai s'aduni!

VULPE—VINTILĂ

Da, da, bani buni!

NUȚU și TOPALĂ, — către VULPE —

Iar voi, de-acum, tâlhari nebuni,
Rãsplata muncii să v'o luați!
Vã predați! — li amenințã cu armele —

UȚA— VINTILĂ —VULPE — Umiliți —

Dar mai nainte de a ne predã,
Rugãmu-ne iertare a ne dã!
Un pic, un pic de milã zãu!...

TOPALĂ — Zãbind către Vulpe —

Mãi „cuscre“, să nu zici cã's rãu!
Te-ascult, să-mi spui, — cin'te-a 'ndemnat,
Aci in grãdinã-mi, de-ai intrat?

VULPE

Ăi necurat!
E Uța,—această vrăjitoare,
Ce l'a adus aci ca să săpăm...
Comoara, să ți-o desgropăm.

TUSTREI — Ingenunchiând —
Iertare!

NUȚU

Nu! Răsbunare!
Jurământul, jurământul!...

— li arată pe UȚA, amintindu-i scena din actul întâi. —

..... Ori te-amestec cu pământul!
Uța este-a ta, de-acum!

VINTILĂ — Immărmurit —

S'o iau eu ?!... O! — Nicidecum!

NUȚU — Dându-i pe Uța în brațe și amenințându-l cu sabia —

S'o iei!

TOPALĂ — Amenințându-l cu pușca —

Se înțelege!

FRĂSĂNA — Arătând la cer —

Da! Jurământu-i lege!

TOPALĂ — Aceiași mișcare către Vulpe —

Iar tu, Vulpe năvălită!...

VULPE — Umilit, dând din cap, către TOPALĂ —

Ai dreptate!... Vită! Vită!...

NUȚU către UȚA — Amenințător. —

Vrăjitoare-afurisită!...

VULPE

Sita Diavolului-Sită!

VINTILĂ — Ingenunchiat —

Iertare!

TOPALĂ—NUȚU—FRĂSĂNA — Impotrivindu-se —

Nu se poate!

UȚA

Ah!... Doamne, ce-am făcut?...

TOPALĂ—NUȚU—FRĂSĂNA

Numai e de desfăcut!
Noi vă iertăm de toate....
Dați mâna și jurați,
C'o să vă cununați!

VINTILĂ—UȚA — Văzând că n'au încotră —

Dăm mâna și... jurăm,
C'o să ne cununăm!

VULPE — Cu părere de rău —

Soarta cu venin m'adapă!...
Unde dai și unde crapă!

UȚA — Aparte —

Sufletul mi-e tot o pară
De foc viu și de ocară!
Nuțule, a mea comoară!...
Te-am pierdut pentru vecie!...
Numai tu, mi-ai fost drag mie!

NUȚU, către FRĂSĂNA — pe care o sărută în ciuda UȚEI —

Numai tu mi-ești dragă mie!

FRĂSĂNA — Făcând acelaș lucru —

Și numai tu mi-ești drag mie!

TOPALĂ — Către toți, binecuvântându-i —

Dumnezeu pe toți vă ție!

— Le strânge mâna la toți. — Apoi se îndreaptă spre locul cu coamoara, se coboară în groapă, cu o lumânare de seu în mână. — Iese afară, ținând în mână o „salbă de aur” pe care o atarnă de gâtul Frăsănei. În admirare. — Se arată pe cer nori arginții și aurii ai zorilor zilei. — Muzică de scenă. În urmă „Cântarea Virtuței”.

Primește scumpa mea copilă,
Ce Dumnezeu ți-a hărăzit!
De tine Cerul are milă
A ta virtute-a răsplătit!

TOȚI — Mirați —

O salbă de-aur ai găsit!

TOPALĂ

O salbă de-aur pentru fata mea!
Și un cazan cu bani nenumărați!

TOȚI

Nenumărați!

TOPALĂ

Afar', de nestămate!...

TOȚI

Afar, de nestămate!...

TOPALĂ — Convins. —

Afar' de nestămate!...

CÂNTAREA VIRTUȚEI

De acum, din aste zori,
Stăpânesc două comori:
Una i-o voi dà lui Nuțu,
Că mult dragă-i e, draguțu!...

— Il mângăe pe Nuțu —

FRĂSĂNA—UȚA — repetând —

„Că mult drag îi e draguțu!...”

TOPALĂ

Iar pe asta din pământ,
Eu o las cu jurământ,
Ca un bun creștin ce sunt,
Să fie ce am visat:
Pentru-o biserică 'n sat.

TOȚI

„O biserică în sat!”

TOPALĂ

Sfinților a fi 'nchinată.

Să se știe 'n lumea toată,
Ce-am făcut și eu odată!
Pentru sufletele bune,
Rugi la Ceruri să răsune,
Lumea toată să s'adune,
Ca să vadă-așa minune.

Ne mai fiindu-mi punga goală,
Pentru sat las și o școală!

TOȚI

Pentru sat, lași și o școală!

TOPALĂ

Și mai las ș'un ajutor
Țăranului muncitor,
Care 'n muncă n'are spor!”

TOȚI

„Țăranului muncitor,
Care 'n muncă n'are spor!”

TOPALĂ

Și mai las și la spital,

TOȚI

TOPALĂ

Din comoară-un capital,
Să le vie 'n ajutor,
Celor cari în chinuri mor!

TOȚI

Celor cari în chinuri mor!

TOPALĂ

C'ășa-i lucrul creștinesc,
In poporul românesc!

— Pauză, apoi continuă —

TOȚI

„C'ășa-i lucru creștinesc,
„In poporul românesc!“

TOPALĂ

Dau și Ușii lui Vintilă,

TOȚI

„Dai și Ușii lui Vintilă?!...“

TOPALĂ

Ca să nu le plâng de milă,
Că comoara mi-o aflară, — Răzând —
Și din ea nimic nu luară.

TOȚI

„Că comoara ți-o aflară,
„Și din ea nimic nu luară!“

TOPALĂ — Continuând —

Ziua de-astă-zi este mare!
Să pornim la logodit!...

Nuțule și tu, Vintilă,
Fiind c'aci ne-am întâlnit,

Puneți mâna fiecare!
Ridicați ce s'a găsit!
Comoara ridicați
Și 'n casă o băgați!

— Ei se execută și apar în mâini cu un cazan —

Ușor, ușor, ușor
Luați-o binișor!
Preotul va veni,
A ne-o blagoslovi.

NUȚU—VINTILĂ—UȚA—FRĂȘANA—VULPE

Să trăiască talpa țării,
Muncitorii să trăiască!
Veselia: ni-i obștească!
Sufletele:—ale cântării!

Să trăiască
Țara românească!

Dar'ar bunul Dumnezeu,
Să putem găsi mereu,
In pământul românesc,
Mii comori ce vecuiesc
De l'ai noștri buni
Străbuni!

— Eșirea din scenă a lui Topală și a lui Nuțu, cari duc cazanul cu bani sus în casă, și după ce îl pun bine, se'napolază, amestecându-se cu cei lați din curte. Topală ține în mână o ploscă.

SCENA ȘASA

Acciași. ȚĂRANI—ȚĂRANCE.

COR

— Țăranii, către Topală —

Aidem la cules de vie,
Moș Topală, aidem aidem,
Să culegem razachie,
Vinul nou voioși să-l bem!

TOPALĂ — Către ei —

Nu pot merge de-astă dată,
Oameni buni și mult iubiți,
C'am de logodit o fată
Și... ca omul... bine știți!

COR

Să-ți trăească mândra fată,
Și cu ea frumosu-i mire!
Să trăești și tu, ca tată,
Pentru a lor fericire!

TOPALĂ

Mulțumesc la toți de față!
Plină-i inima-mi de viață!
Țineți astă ploscă plină,
S'o 'nchinăm precum se 'nchină!

NUȚU — Repetă cântecul din actul întâi —

Noi, țărani talpa țării!

COR

Ploscă, plosculiță!

NUȚU

Prin zăvoi ne dăm uitării...
Și cu zama ta de viță....

COR

Ploscă, plosculiță!

NUȚU

Ne dăm sufletul cântării,
Când ne dai câte-o guriță!

COR

Ploscă, plosculiță!

COR — Văzând pe Frăsâna —

Frăsâna, mândra noastră fată,
Cu-o salbă de-aur minunată!...

TOPALĂ — Către țărani —

Da!... Este salba meritată,
De-a sa virtute adevărată!
De la străbuni ea-i hărăzită,
Și 'ntr'o comoară-a fost găsită!

COR

Comoară! comoară! comoară!

TOPALĂ

Da, da! Da, da!... Comoară,
Găsită în pământul meu!

COR

Pământul tău?! Pământul tău?!

TOPALĂ — Cu mândrie —

Da!... Iubita-mi moșioară!
Pentru care am luptat
Și-al meu sânge s'a vărsat!...
Sfânt pământ de viață plin,
Unde îngerii coboară
Din al cerului senin!
Unde-i viața, fericirea!
Unde-i tot ce poate fi!
Pentru care, omenirea
Nu 'ncetează-a se jertfi!

COR FINAL

Să trăești tu, moș Topală!
De-a ta fată să ai fală!...
Salba-i de-aur azi ne-arată
Fericire-adevărată!
Salba-i de aur samăn n'are!
Și ne spune-o nuntă mare,

Nuntă mare, voie bună,
 Să petrecem împreună.
 Azi logodna lor e sfântă
 Sufletele noastre-o cântă!
 Dumnezeu vă fericească
 Și mulți ani vă dăruiască
 Spor și berechet, unire,
 Sănătate și iubire!

Să se ducă vestea 'n lume
 De-al Frăsânei gingaș nume!

Fetelor, flăcăi, bărbați,
 De la moșul, pildă luați,
 Ca Frăsâna vă purtați,
 De vreți să vă măritați,
 Salbe de-aur să purtați
 Și norocul să-l aflați,
 C'apoi să vă bucurați,
 Viața dulce s'o gustați!

— SFÂRȘITUL „SALBEI DE AUR” —

Biblioteca Centrală
 Regională Craiova

Toate Drepturile rezervate Autorului.

1150 exemplare pe hârtie satinată.
 150 » » » velină.

N. BURLĂNESCU-ALIN

Craiova, 1907, Iunie 19.